

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: wtorek, 30, sierpień 2011 00:00

Rafał Rudka

Odsłony: 6615

Funkcjonowanie wspólnoty samorządowej ma na celu jej rozwój w wymiarze społecznym, gospodarczym i środowiskowym. Jest on efektem wysiłku mieszkańców, podmiotów gospodarczych i władz lokalnych, podejmowanym w określonych uwarunkowaniach. Z tego mieszkańcy rozliczają władze. Dlatego wiedza o szczegółowych parametrach rozwoju ma istotne znaczenie. Pomocnym narzędziem w tym zakresie jest zestaw wskaźników zrównoważonego rozwoju funkcjonujących w SASie.

Model "zrównoważonego rozwoju" (samopodtrzymującego, trwałego, w którym wszystkie trzy wymiary są utrzymane w trwałej równowadze) jest modelem idealnym, do realizacji którego należy dążyć. W Polsce upadek systemu nakazowo-rozdzielczego i późniejsze przemiany spowodowały zachwianie iluzorycznej na ogół "równowagi", sztucznie podtrzymywanej bez poszanowania dla zasad demokracji, ekonomii czy ekologii. Dlatego w większości miast moment startu władz lokalnych przed 19 laty był pełen trudnych wyzwań.

Wiele miast nadal znajduje się w fazach rozwoju, w których stan równowagi nie został osiągnięty. W każdym jednak przypadku rada i burmistrz powinni znać i potrafić ocenić aktualne wskaźniki zrównoważonego rozwoju. Umożliwia to najnowsza część bazy Systemu Analiz Samorządowych.

Zasada zrównoważonego rozwoju jest jedną z podstawowych konstytucyjnych zasad ustroju państwa polskiego. Zgodnie z art. 5 Konstytucji RP : "Rzeczpospolita Polska strzeże niepodległości i nienaruszalności swojego terytorium, zapewnia wolność i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwo obywateli, strzeże dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju".

Zrównoważony rozwój jest też zasadą ustrojową Unii Europejskiej.

Trzy grupy wskaźników

Wskaźniki zrównoważonego rozwoju są narzędziem informacyjno-diagnostycznym, ułatwiającym ocenę i zarządzanie sferą społeczną, gospodarczą i środowiskową na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym. Badania w ramach SAS prowadzone są na poziomie lokalnym. Te same wskaźniki są niezwykle użyteczne w sporządzaniu i aktualizacji strategii rozwojowych jednostek samorządu terytorialnego, w tym strategii sektorowych oraz studiów wykonalności do projektów przygotowywanych do finansowania ze środków UE.

Wskaźniki są pogrupowane według trzech łańców: środowiskowo-przestrzennego, gospodarczego i społecznego (obejmującego również sferę instytucjonalną). Podstawy teoretyczne tego podejścia sformułował prof. Tadeusz Borys (m.in.: Wskaźniki zrównoważonego rozwoju, red. T. Borys, Wydawnictwo Ekonomia i Środowisko, Warszawa-Białystok 2005). W latach 2007-2008 koncepcję dopracowano dla celów SAS (patrz: raporty prof. Tadeusza Borysa z I i II etapu, dostępne na stronie internetowej SAS – zakładka "Opracowania ekspertów").

Wskaźniki można przeglądać z punktu widzenia ich wartości w poszczególnych miastach (Moduł 2 Obraz mojego miasta/gminy) lub przekrojowo dla dowolnej liczby miast, co umożliwia porównania (Moduł 3 Prezentacja wskaźników wg dziedzin). Każdy użytkownik sam zestawia i ocenia wskaźniki w ujęciu, które go interesuje.

Zakres wskaźników:

Wskaźniki zrównoważonego rozwoju – narzędzie informacyjno-diagnostyczne

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: wtorek, 30, sierpień 2011 00:00

Rafał Rudka

Odsłony: 6615

---

1. Wskaźniki ładu społecznego (krótka lista – 27, długa lista – 85 wskaźników);
2. Wskaźniki ładu gospodarczego (krótka lista – 25, długa lista – 83 wskaźniki);
3. Wskaźniki ładu środowiskowo-przestrzennego (26 lub 83 wskaźniki).

Należy jednak podkreślić, że powyższy zestaw 251 wskaźników jest w pewnym sensie niepełny, autorzy bowiem mieli dostęp tylko do danych z BDL GUSu. Spośród tej liczby wskaźników, aż 23 są agregowane i udostępniane na nieadekwatnym do celów zarządzania gminami poziomie – najczęściej powiatu lub województwa, co powoduje, że danych tych nie można wykorzystać.

W tych miejscach w bazie wskaźników zrównoważonego rozwoju SAS znajdują się miejsca puste. Należy mieć świadomość, że zestaw powstał w oparciu o dane, które są w BDL niedostępne, choć są w Polsce zbierane, a zatem być może zostały pominięte jakieś ważne dla miast i gmin elementy.